

Klagande

Motpart

Domstolsverket
notarikansliet@dom.se

Överklagat beslut

Domstolsverkets beslut den 17 maj 2023, dnr DOV 2023-630

Saken

Hinder för anställning som notarie

Notarienämndens avgörande

Notarienämnden avslår överklagandet.

Bakgrund

ansökte om notarieanställning inför tillsättningen av notarier den 11 maj 2023. I samband med tillsättning av en återbudsplats kom han i fråga för en anställning som notarie vid med tillträde den 1 augusti 2023.

Domstolsverket beslutade den 17 maj 2023 att det förelåg hinder för att anställa som notarie. Skälet till det var att det av belastningsregistret framgår att han enligt lagakraftvunnen dom gjort sig skyldig till urkundsförfalskning under tiden 2018-05-01–2018-07-29 samt till ringa narkotikabrott den 3 augusti 2018. Enligt domen bestämdes påföljden till villkorlig och 40 dagsböter.

Som skäl för beslutet angav Domstolsverket bl.a. följande. Varje anteckning i belastningsregistret kan inte utgöra hinder för anställning som notarie. Bedömningen av lämpligheten måste ske med beaktande av typen av brottslighet och av om det är ett enstaka brott eller ett upprepat beteende. Hur lång tid som förflutit sedan brottsligheten begicks har ofta stor betydelse men även försvårande eller

förmildrande omständigheter, som t.ex. ungdom, kan behöva beaktas. Det går därför inte att fastslå någon fast praxis varken beträffande vilka brott som ska utgöra hinder för notarietjänstgöring eller hur lång tidsrymd som ska ha förflutit efter ett visst brott för att hinder inte längre ska anses föreligga. Det måste i stället göras en individuell och samlad bedömning av förhållandena i det enskilda fallet (jfr Notarienämndens beslut i ärende 14-2007 och 18-2016). var vid tiden för brotten 24 år. Brotten, urkunds förfalskning samt ringa narkotikabrott, begicks den 1 maj-29 juli 2018 samt den 3 augusti 2018. Domstolsverket anser att omständigheterna vid en samlad bedömning är sådana att det föreligger hinder som medför att han för närvarande inte kan anställas som notarie. Han kan därmed inte förordnas som notarie på aktuell anställning.

Yrkanden m.m.

har överklagat Domstolsverkets beslut och gjort gällande att hinder för anställning som notarie inte ska anses föreligga. Han har därvid anfört bl.a. följande. Brottet urkunds förfalskning kan utgöra ett allvarligt brott, men i det här fallet bör Notarienämnden se bortom själva brottsrubriceringen och i stället lägga störst vikt vid omständigheterna i målet. Händelseförloppet bör inte ses som allvarligt. Det har saknats kriminellt uppsåt och inget ekonomiskt incitament har legat bakom handlingarna. Att utfärda den typen av handlingar som han har gjort är vanligt förekommande inom studentföreningar och något som snarare ses som en snäll gärning än som brottsligt agerande. Händelsen bör ses som ungdomligt oförstånd, eftersom han var 23 år vid tidpunkten och inte hade påbörjat juristutbildningen. Domen har varit en uppfostrande läxa i konsekvenstänk och ansvarstagande. Vad gäller ringa narkotikabrott har han sedan domen varken befattat sig med eller varit i riskzonen för fortsatt narkotikabruk.

Till stöd för överklagandet har bifogat ett yttrande från Kriminalvården daterat 14 januari 2019 i vilket bl.a. anges att tycks leva ordnat med sysselsättning och en rik fritid, samt ett tjänsteintyg daterat 14 november 2020.

Domstolsverket har med anledning av överklagandet vidhållit sitt beslut och uppgett att verket inte har något ytterligare att anföra.

Skälen för avgörandet

Av 12 kap. 5 § andra stycket regeringsformen framgår att vid beslut om statliga anställningar ska avseende fästas endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Enligt 7 a § notarietjänstförordningen (1990:469) ska Domstolsverket inhämta uppgifter ur belastningsregistret om den som verket avser att anställa innan verket beslutar i ett ärende om anställning av tingsnotarie eller förvaltningsrättsnotarie. Syftet med registerkontrollen är att personer som begått brott, som gör att de är olämpliga för arbete med dömande arbetsuppgifter, inte ska få anställning som notarier.

Frågan i detta ärende är om de uppgifter som finns i belastningsregistret utgör hinder för att anställa som notarie. Vid en sådan prövning måste ett flertal omständigheter beaktas.

Om det inom domstolarnas verksamhet förekommer personer som har begått brott riskerar det att få till följd att allmänhetens förtroende för rättsväsendet i stort påverkas i negativ riktning. Vid sidan av det allmänna förtroendet för rättsväsendet

får inte heller förtroendet för den enskilde befattningshavaren kunna ifrågasättas på grund av att han eller hon har begått ett visst brott. Därutöver får inte brottsligheten vara sådan att personen som begått brottet därigenom framstår som olämplig för anställning.

En bedömning av lämpligheten måste, som Domstolsverket skriver i sitt beslut, göras med beaktande av typen av brottslighet och om det är fråga om enstaka brott eller upprepat beteende. Hur lång tid som förflutit sedan brottet begicks har betydelse men även försvårande eller förmildrande omständigheter, t.ex. ungdom, kan beaktas. Det måste göras en individuell och samlad bedömning av förhållandena i det enskilda fallet.

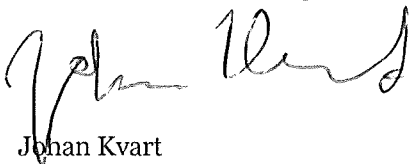
Av handlingarna i ärendet framgår att _____ har gjort sig skyldig till urkundsförfalskning genom att han vid ett flertal tillfällen har fyllt i uppgifter på kvitton som avser erlagd terminsavgift åt bekanta som annars inte hade haft tillträde till studentnationerna. Dessa kvitton fungerar som intyg på medlemskap i en nation i väntan på att studenten får ett studentkort. Han har vidare gjort sig skyldig till ringa narkotikabrott genom att inneha 0,11 gram cannabis. _____ hade vid tidpunkten för brotten ännu inte fyllt 24 år och skulle påbörja sin juristutbildning.

Brottet urkundsförfalskning har endast fängelse i straffskalan. Det är alltså inte fråga om någon bagatellartad brottslighet. Vad _____ anfört om omständigheterna vid gärningarna föranleder inte någon annan bedömning. I det här fallet rör det sig dessutom om fyra gärningar. Brotten begicks för knappt fem år sedan, vilket förvisso inte är en kort tid men heller inte utifrån de aspekter som nämnden har att beakta en mycket lång tid.

Vid en samlad bedömning av samtliga omständigheter i ärendet anser Notarienämnden att tidsaspekten är avgörande. Enligt nämnden har det ännu inte förflutit tillräckligt lång tid från det att _____ begick de aktuella gärningarna för att inte allmänhetens förtroende för rättsväsendet och för _____ som notarie skulle kunna äventyras om han anställdes nu. Notarienämnden delar därför Domstolsverket bedömning att det för närvarande finns hinder för att anställa honom som notarie. Överklagandet ska därför avslås.

Notarienämndens beslut får inte överklagas.

På Notarienämndens vägnar,

Johan Kvart

I avgörandet har lagmannen Johan Kvart (ordförande), lagmannen Helena von Braun, universitetslektorn Henrik Bellander, rättschefen Ulrika Lindén samt rådmannen Elisabeth Åberg deltagit.

Föredragande har varit administrativa assessorn Sara Hanberger.